

ת"ד 10414/12/19 - מדינת ישראל נגד צ'רלי דמלאו

בית משפט השלום לתעבורה בירושלים

ת"ד 10414-12-19 מדינת ישראל נ' דמלאו
תיק חיצוני: 225483/2019

בפני	כבוד השופטת שרית זוכוביצקי-אורי
אשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשם	צ'רלי דמלאו

החלטה

בפני בקשה לביטול כתב האישום בעילת הגנה מן הצדק לפי סעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] תשמ"ב-1982.

כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של נהיגה בקלות ראש, בניגוד לסעיף 62(3) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א-1961 (להלן: "**פקודת התעבורה**"), אי מתן אפשרות להולך רגל להשלים חציה בבטחה בניגוד לתקנה 67א לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961 (להלן: "**תקנות התעבורה**"), התנהגות הגורמת נזק בניגוד לתקנה 21(ב)(2) לתקנות התעבורה וגרימת חבלה של ממש בניגוד לסעיף 38(3) לפקודת התעבורה.

על פי עובדות כתב האישום נהג הנאשם בדרך בית לחם והחל בפניה שמאלה. באותה עת בהמשך הדרך בכיוון נסיעת הנאשם חצתה הולכת רגל את מעבר החצייה. הנאשם נהג ברשלנות ובקלות ראש בכך שלא האט בהתקרבו למעבר החציה, לא הבחין מבעוד מועד בהולכת הרגל, לא אפשר לה לסיים את חציית מעבר החציה בבטחה וגרם לתאונה בכך שפגע בה. כתוצאה מהתאונה נחבלה הולכת הרגל חבלה של ממש ורכבו של הנאשם ניזוק.

טענות הצדדים

טענות הנאשם

הנאשם טען כי דו"ח בוחן התנועה בו נבחנו נסיבות התאונה התקבל כשלושה וחצי חודשים לאחר האירוע. לטענתו, מיד לאחר קרות התאונה אמור היה בוחן התנועה להגיע למקום התאונה, שם המתינו לו הנאשם ושוטר נוסף, אשר לבסוף לא הגיע. לאחר כחודשיים יצר בוחן התנועה קשר טלפוני עם הנאשם, קבע עמו מועד הגעה למקום התאונה, אולם מספר ימים לאחר מכן ביטל את הגעתו. רק כשלושה חודשים לאחר התאונה, ביום 15.8.2019 הגיע בוחן התנועה למקום התאונה עם הנאשם. המבקש הוסיף וטען כי זירת האירוע לא תועדה בשטח.

לטענת המבקש גם חקירתה של הולכת הרגל שנפגעה בתאונה נעשתה שלושה חודשים לאחר קרות התאונה. המבקש הוסיף וטען כי במקום התאונה נכחו שני שוטרים שהגיעו למקום מיד לאחר התרחשותה, אולם המאשימה בחרה להעיד

אחד מהם בלבד.

טענות המאשימה

לטענת המאשימה יש לדחות הבקשה על הסף.

המאשימה טענה כי כתב האישום מבוסס על ראיות ועדויות שהתקבלו על-ידי בוחן התנועה, לרבות עדותה של עדה אובייקטיבית. לטענתה, ככל שישנן טענות באשר לטיב הראיות או לפעולותיו של בוחן התנועה בזירת התאונה או אי העדת עדים, יש לבחון זאת במסגרת שמיעת הראיות בו יוכל ב"כ הנאשם לחקור את הבוחן באשר לטיב פעולותיו ובית המשפט יקבע את משקלן של בראיות.

דין

ההלכה היא כי טענת הגנה מן הצדק יש לקבל במשורה במקום בו יש לתקן עוול ממשי שנעשה כלפי הנאשם במעשיה הנפסדים של רשות התביעה. בע"פ 3737/94 **יפת נ' מדינת ישראל**, פ"ד נ(2) 221 נקבע כי יש לעשות שימוש בטענת הגנה מן הצדק מקום בו פעלו רשויות התביעה בשירות וממניעים זרים עד כדי רדיפת הנאשם. מאז פסק דין יפת רוככו התנאים ודי ברשלנות של ממש כלפי הנאשם בעצם הגשת האישום או באופן הגשתו אך יחד עם זאת נקבע כי יש לקבוע כי מדובר במעשים נפסדים כלפי הנאשם באופן שהנאשם נפגע ותחושת הצדק של בית המשפט מזדעקת.

בע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' בורוביץ**, פ"ד נט(6) 766 (להלן: "**פס"ד בורוביץ**") נקבעה ההלכה בנושא בחינת ההגנה מן הצדק (שם עמ' 806-805):

"עיקר עניינה של ההגנה מן הצדק הוא בהבטחת קיומו של הליך פלילי ראוי, צודק והוגן. בעיקרון עשויה אפוא ההגנה לחול בכל מקרה שבו קיומו של ההליך הפלילי פוגע באופן ממשי בתחושת הצדק וההגינות כפי שזו נתפסת בעיניו של בית המשפט. מטרת החלתה של ההגנה היא לעשות צדק עם הנאשם, ולא לבוא חשבון עם רשויות האכיפה על מעשיהן הנפסדים. ואולם לרוב (אם כי לא תמיד) תיוחס הפגיעה בצדקתו ובהגינותו של ההליך הפלילי להתנהגות נפסדת של הרשויות, ובמקרים כאלה אכן מוטל על בית המשפט לבקר את מהלכיהן. ברם לא כל מעשה נפסד שעשו הרשויות החוקרת או המאשימה או רשות מעורבת אחרת יצדיק את המסקנה שדין האישום להתבטל מטעמי הגנה מן הצדק בין מפני שבאיזון בין האינטרסים הציבוריים המתנגשים גובר העניין שבקיום המשפט, ובין (וזוה כמדומה המצב השכיח) מפני שבידי בית המשפט מצויים כלים אחרים לטיפול בנפסדות מהלכיהן של הרשויות. ביטולו של הליך פלילי מטעמי הגנה מן הצדק מהווה אפוא מהלך קיצוני שבית המשפט אינו נזקק לו אלא במקרים חריגים ביותר. בדרך כלל יידרש הנאשם להראות שהתקיים קשר סיבתי בין התנהגות הנפסדת של הרשויות לבין הפגיעה בזכויותיו, עם זאת אין לשלול אפשרות שהפגיעה בתחושת הצדק וההגינות תיוחס לא להתנהגות שערורייתית של הרשויות, אלא למשל לרשלנותן, או אף לנסיבות שאינן תלויות ברשויות כל עיקר אך המחייבות, ומבססות, בבירור את המסקנה כי במקרה הנתון לא יהיה ניתן להבטיח לנאשם קיום משפט הוגן, או שקיומו של ההליך הפלילי יפגע באופן ממשי בתחושת הצדק וההגינות. אך נראה כי מצב דברים כזה אינו צפוי להתרחש אלא במקרים חריגים ביותר."

ההכרעה בשאלה אם המקרה שלפני בית המשפט מצדיק את החלתה של הגנה מן הצדק, אמורה לשקף איזון נאות בין מכלול הערכים, העקרונות והאינטרסים השונים הכרוכים בקיומו של ההליך הפלילי. מן העבר האחד ניצבים האינטרסים התומכים בהמשך קיומו של ההליך, ובהם העמדת עבריינים לדין ומיצוי הדין עמהם; הוצאת האמת לאור; קיומם של מנגנוני גמול, הרתעה וענישה; שמירה על ביטחון הציבור; הגנה על זכויותיו של הקורבן הנפגע. ומן העבר האחר ניצבים האינטרסים השוללים, במקרה הקונקרטי, את המשך קיומו של ההליך, ובהם הגנה על זכויות היסוד של הנאשם; פסילת מהלכיה הנפסדים של הרשות והרתעתה מפני נקיטת מהלכים דומים בעתיד; שמירה על טוהר ההליך השיפוטי; שמירת אמון הציבור בבית המשפט."

בפסק דין בורוביץ נקבעו 3 שלבים לבחינת טענת הגנה מן הצדק. בשלב הראשון יש לזהות את הפגם שנפל בהחלטת הרשות במנותק משאלת האשמה או החפות. בשלב השני לאחר שזוהה פגם על בית המשפט לבדוק אם בקיום ההליך הפלילי חרף הפגמים יש פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגיונות. בשלב השלישי ככל שנקבע כי אכן יש פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגיונות יש לבדוק אם יש אמצעי מתון יותר מביטול כתב האישום כדי לרפא את הפגם.

יודגש כי בית המשפט העליון שב והדגיש את הזהירות והצמצום שיש לנהוג בהפעלת הדוקטרינה וכי ההגנה מן הצדק תיתן רק במקרים חריגים ביותר (ע"פ 6922/02 פלוני נ' מדינת ישראל מיום 1.2.2010, ע"פ 7014/06 מדינת ישראל נ' אהרון לימור מיום 4.9.2007).

במסגרת הטענה למחדלי חקירה יש לבחון האם אי ביצוען של פעולות חקירה מסוימות עולות לכדי זיכוי של הנאשם.

ההלכה היא כי לא כל היעדר ראיה שמקורה במחדל של רשויות החקירה יובילו בהכרח לזיכוי נאשם אלא יש לבחון בנסיבותיו של כל עניין האם מדובר במחדל כה חמור עד כי יש חשש לקיפוח הגנת הנאשם באופן שיתקשה להתמודד עם חומר הראיות שמפלילו (ע"פ 1977/05 דוד גולה נ' מדינת ישראל מיום 2.1.2006).

איני סבורה כי העובדה שהתאונה נחקרה על ידי בוחן התנועה כשלושה חודשים אחרי התרחשותה הינו מקרה חריג וקיצוני הפוגע בתחושת הצדק וההגיונות המצדיק כשלעצמו את ביטול פסק הדין.

תוצאותיה הקשות של התאונה ועל כן האינטרס הציבורי שבברור האשמה מחייב לנהוג במשנה זהירות בקבלת החלטה בעניין זה.

בשלב זה קיים קושי לקבוע האם העיכוב בביצוע חקירת הבוחן עולה כדי "מחדל חקירה". יתכן כי בתיק החקירה קיימות ראיות המבססות את מסקנתו של בוחן התנועה בדו"ח שערך, גם אם עשה כן בחלוף שלושה חודשים מהתרחשותה. משכך, על מנת להגיע למסקנה משפטית בעניין זה, על בית המשפט הבוחן בסוגיה זו להיחשף למלוא העדויות והראיות במשפט במסגרת בירור אשמתו של הנאשם (השוו ע"פ 70770/00 מדינת ישראל נ' משה ארויה מיום 20.3.2001).

משכך, טרם בשלה העת לקבוע האם נפלו פגמים בפעולותיה של המאשימה ושל היחידה החוקרת המצדיקים הסקת מסקנות לחובתה של המאשימה המביאים לביטולו של כתב האישום בשל טענת ההגנה מן הצדק.

טענות הנאשם מקומם להתברר במסגרת בירור האשמה זאת, תוך בחינת כלל הראיות והעדויות הקיימות בתיק ותוך בחינת השאלה האם יכולתו של הנאשם להתגונן נפגעה כתוצאה ממחדלים אלה.

יצוין כי על-פי ההלכה עצם קיומם של מחדלי חקירה אינם מובילים בהכרח לזיכויו של נאשם, אלא רק במקום בו מדובר במחדל כה חמור עד כי יש חשש שמא קופחה הגנתו של הנאשם באופן שיתקשה להתמודד עם חומר הראיות שמפלילו.

גם הטענה לפיה המאשימה בחרה להעיד שוטר אחד שהיה נוכח במקום התאונה, זאת על אף שהיה עמו שוטר נוסף אינה מבססת טענת הגנה מן הצדק.

על המאשימה מוטלת החובה להוכיח את אשמתו של הנאשם מעבר לכל ספק סביר ובידה נתונות האפשרויות הנתונות בחוק לשם עמידה בנטל רם זה. סוגיית הימנעות הבאת עד לעדות בבית המשפט מקומה להתברר בשלב בירור האשמה, שכן אז ניתן יהיה להגיע למסקנה האם יש לזקוף לחובתה של המאשימה את אי הבאתו של אותו העד והאם עמדה אם לאו בנטל המוטל עליה בהוכחת אשמתו של נאשם. כמו כן באפשרות הנאשם להזמין לעדות את השוטר הנוסף במידה והוא סבור כי עדותו מבססת את חפותו.

משכך, אני קובעת כי טענותיו של הנאשם לרבות טענותיו באשר למחדלי חקירה, דינן להתברר במהלך הליך ההוכחות ואין מקום לנקוט, בשלב זה, בצעד כה קיצוני של ביטול כתב האישום טרם ברור אשמת הנאשם.

בנסיבות אלה בקשת הנאשם לביטול כתב האישום נדחית.

דיון ההוכחות יתקיים במועדו.

מזכירות תשלח ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, כ"ח אב תש"פ, 18 אוגוסט 2020, בהעדר הצדדים.